

Omsorgsnämnden

§ 87

Motion - Pilotprojekt med omsorgsläkare

Dnr ON 2021/0031

Handlingar

- Tjänsteskrivelse 2020-11-29
- Motion från Måns Linge (M), Annica Portland Bengtsson om Pilotprojekt med omsorgsläkare

Bakgrund

I den motion som har inkommit från Annica Portland Bengtsson (M) och Måns Linge (M) föreslås ett pilotprojekt, i vilket en läkare som är specialist inom allmänmedicin och/eller geriatrik enbart jobbar med äldre på ett eller flera av kommunens vård- och omsorgsboenden. Ökad läkarnärvaro i omsorgen och mer tid till fördjupning i de äldres situation, antas bidra till bättre kännedom om omsorgstagarnas sjukdomar och läkemedel. Införande av omsorgsläkare antas vara ett snabbare sätt att kunna öka den medicinska kvaliteten, i stället för att invänta en eventuell ändring av lagstiftning som skulle tillåta kommunalt anställda läkare.

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

- att Omsorgsförvaltningen får i uppdrag att arbeta fram ett pilotprojekt tillsammans med regionen där en läkare enbart jobbar med förvaltningens omsorgstagare

Yttrande

Lagstiftning och ramavtal

Enligt 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) har regionen det övergripande ansvaret att erbjuda dess invånare en god hälso- och sjukvård. I 5 kap. 1 § står det att hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bland annat att vården ska vara av god kvalitet, tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet samt bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.

Enligt 7 kap 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) samt 6 kap. 3 § patientlagen (2014:821) ska patienten få tillgång till och möjlighet att välja en fast läkarkontakt inom primärvården. Vidare anges i hälso- och sjukvårdslagen att regionen till kommunerna ska avsätta de läkarresurser som behövs för att den enskilde ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård. Omfattningen av och

Omsorgsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2021-12-16

formerna för läkarmedverkan ska regleras genom avtal mellan region och kommuner.

I enlighet med gällande lagstiftning har Region Kalmar län, i samverkan med kommunerna i länet, träffat ett sådant avtal för kommunal hälso- och sjukvård. I avtalet framgår det att alla patienter som skrivs in i hemsjukvården ska ha en patientansvarig läkare inom primärvården.

Omställningsarbete och utredningar

Nationellt pågår en omställning till en god och nära vård inom primärvård och kommuner. Enligt en bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska regionerna organisera hälso- och sjukvårdsverksamheten på ett sådant sätt att vården kan ges nära invånarna.

Länsgemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård och skolan, har tagit fram ett regionalt styrdokument för tidsperioden 2021–2022. I styrdokumentet står det, att äldre ska erbjudas en samordnad individuell plan, en fast läkarkontakt och en fast vårdkontakt för att känna trygghet och få den vård och omsorg som behövs. Inriktningen är en mer nära vård. Centralt i den nära vården är ett personcentrerat arbetssätt med utgångspunkt i den enskildes behov, förväntningar och förutsättningar. Arbetet med att ta fram en gemensam målbild för god och nära vård i Kalmar län pågår, med planerat färdigställande sommaren 2022.

Den av regeringen tillsatta Coronakommissionen har, i det första av två delbetänkanden, identifierat behov av ökad medicinsk kompetens i äldreomsorgen. Kommissionen gör även bedömningen att kommunerna måste bli bättre kravställare gentemot regionerna gällande tillgång till läkare i äldreomsorgen och regionerna måste bli bättre på att fullgöra sina skyldigheter (SoU 2020:80). Kommissionens slutbetänkande publiceras den 25 februari 2022.

Utöver det, har en särskild utredare utsetts av regeringen med uppdraget att föreslå en äldreomsorgslag. I uppdraget ingår att förtydliga äldreomsorgens innehåll och överväga samt vid behov lämna förslag på hur tillgången till medicinsk kompetens i kommunerna kan stärkas (dir. 2020:142). Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022.

Under tiden som omställningsarbete och utredningar pågår

Ett hinder för ett pilotprojekt med en omsorgsläkare är den lagstadgade valmöjligheten gällande fast läkarkontakt. En omsorgstagare som bor i ordinärt boende, och som har valt en fast läkarkontakt inom primärvården, ska vid inflyttning i ett av kommunens vård- och omsorgsboenden kunna erbjudas möjlighet att behålla vald fast läkarkontakt. För att uppnå en jämn vårdkvalitet, bör omsorgsläkaren även kunna ersättas av en läkare med likvärdig kompetens vid sjukdom, semester eller annan frånvaro.

Med hänvisning till lagstiftning och positiva resultat av undersökningar om läkarmedverkan, kommer Region Kalmar län att besvara en motion om

Omsorgsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2021-12-16

införande av omsorgsläkare. Regionen kommer att påbörja en utredning för att säkra och stärka läkarmedverkan och har även bjudit in länets kommuner till en dialog om översyn av hemsjukvårdsavtalet. Kommunförbundet har avsatt resurser för en sådan dialog.

Enligt lagen om samverkan (2019:979) vid utskrivning från hälso- och sjukvård ska region och kommun i samverkan upprätta en samordnad individuell plan (SIP) närhelst den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården. I planen ska det bland annat framgå vilka insatser som behövs och vilka insatser som respektive huvudman svarar för.

En åtgärd för att öka kvaliteten i samordnade individuella planer (SIP) vore att däri tydliggöra omfattningen av och formerna för läkarinsatser. Vid behov av geriatrisk specialistkompetens för bedömning av omsorgstagare, finns sådan kompetens att tillgå via det geriatriska rådgivningsteamet, som utgör stöd för primärvården i Kalmar län.

I väntan på utfallet av pågående omställningsarbete och utredningar samt med hänvisning till gällande lagstiftning, länsgemensamt avtal för läkarmedverkan, samt ovanstående yttrande, får motionen anses vara besvarad.

Överläggning

Ordförande Michael Ländin (S) och Kristina Podolak-Andersson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag att nämnden antar yttrandet som sitt eget och att motionen därmed är besvarad. Vice ordförande Måns Linge (M) och ledamot Annica Portland Bengtsson (M) yrkar att nämnden bifaller den inkomna motionen.

Ordförande framför att nämnden har två yrkande att ta ställningen till. Ordförande frågar först nämnden om de ska anta det liggande förslag från förvaltningen. Han frågar därefter om nämnden ska anta den inkomna motionen. Ordförande finner att nämnden antar omsorgsförvaltningens förslag samt att nämnden avslår den inkomna motionen.

Omröstning begärs varvid ordförande ställer följande propositionsordning: Ni som önskar bifalla det liggande förslaget att nämnden antar förvaltningens yttrande som sitt eget och att motionen därmed är besvarad röstar Ja. Ni som önskar bifalla motionen om att omsorgsförvaltningen får i uppdrag att arbeta fram ett pilotprojekt tillsammans med regionen där en läkare enbart jobbar med förvaltningens omsorgstagare röstar Nej.

Omröstning sker och utfaller med 7 Ja-röster mot 3 Nej-röster, medan en ledamot avstår från att rösta.

Ja-röster avges av Michael Ländin (S), Richard Deichmann (V), Jeanette Schwartz (S), Kristina Podolak Andersson (S), Kenneth Sjöström (S), Anna Johansson (S) och Filip Qvarnström (C).

Omsorgsnämnden

UTDRAG

Sammanträdesdatum
2021-12-16

Nej röster avges av Måns Linge (M), Annika Portland Bengtsson (M) och Petra Gustafsson (SD).

Amanda Falk (L) avstår att från att rösta.

Ordförande finner att omsorgsnämnden bifaller förvaltningens förslag till beslut om att omsorgsnämnden antar omsorgsförvaltningens yttrande som sitt eget och att motionen därmed är besvarad. Omsorgsnämndens yttrande överlämnas följaktligen till Kommunfullmäktige för beslut.

Beslut

Omsorgsnämnden antar Omsorgsförvaltningens yttrande som sitt eget och därmed är motionen besvarad. Omsorgsnämndens yttrande överlämnas till Kommunfullmäktige för beslut.

Sekreterare

Peter Notini

Justeras

Michael Ländin
ordförande

Amanda Falk

Handläggare
Linda Forsman

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2021-11-29

Ärendebeteckning
ON 2021/0031

Omsorgsnämnden

Motion - Pilotprojekt med omsorgsläkare

Förslag till beslut

Omsorgsnämnden antar Omsorgsförvaltningens yttrande som sitt eget och därmed är motionen besvarad. Omsorgsnämndens yttrande överlämnas till Kommunfullmäktige för beslut.

Bakgrund

I den motion som har inkommit från Annica Portland Bengtsson (M) och Måns Linge (M) föreslås ett pilotprojekt, i vilket en läkare som är specialist inom allmänmedicin och/eller geriatrik enbart jobbar med äldre på ett eller flera av kommunens vård- och omsorgsboenden. Ökad läkarnärvaro i omsorgen och mer tid till fördjupning i de äldres situation, antas bidra till bättre kännedom om omsorgstagarnas sjukdomar och läkemedel. Införande av omsorgsläkare antas vara ett snabbare sätt att kunna öka den medicinska kvaliteten, i stället för att invänta en eventuell ändring av lagstiftning som skulle tillåta kommunalt anställda läkare.

Kommunfullmäktige föreslås besluta:

- att Omsorgsförvaltningen får i uppdrag att arbeta fram ett pilotprojekt tillsammans med regionen där en läkare enbart jobbar med förvaltningens omsorgstagare

Yttrande

Lagstiftning och ramavtal

Enligt 8 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) har regionen det övergripande ansvaret att erbjuda dess invånare en god hälso- och sjukvård. I 5 kap. 1 § står det att hälso- och sjukvårdsverksamhet ska bedrivas så att kraven på en god vård uppfylls. Det innebär bland annat att vården ska vara av god kvalitet, tillgodose patientens behov av trygghet, kontinuitet och säkerhet samt bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet.

Enligt 7 kap 3 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) samt 6 kap. 3 § patientlagen (2014:821) ska patienten få tillgång till och möjlighet att välja en fast läkar-kontakt inom primärvården. Vidare anges i hälso- och sjukvårdslagen att regionen till kommunerna ska avsätta de läkarresurser som behövs för att den

Omsorgsförvaltningen Chefer

Tel 0480-45 00 00 vx | linda.forsman@kalmar.se

Kalmar kommun

WWW.KALMAR.SE

enskilde ska kunna erbjudas en god hälso- och sjukvård. Omfattningen av och formerna för läkarmedverkan ska regleras genom avtal mellan region och kommuner.

I enlighet med gällande lagstiftning har Region Kalmar län, i samverkan med kommunerna i länet, träffat ett sådant avtal för kommunal hälso- och sjukvård. I avtalet framgår det att alla patienter som skrivs in i hemsjukvården ska ha en patientansvarig läkare inom primärvården.

Omställningsarbete och utredningar

Nationellt pågår en omställning till en god och nära vård inom primärvård och kommuner. Enligt en bestämmelse i hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) ska regionerna organisera hälso- och sjukvårdsverksamheten på ett sådant sätt att vården kan ges nära invånarna.

Länsgemensam ledning i samverkan inom socialtjänst och angränsande område hälso- och sjukvård och skolan, har tagit fram ett regionalt styrdokument för tidsperioden 2021–2022. I styrdokumentet står det, att äldre ska erbjudas en samordnad individuell plan, en fast läkarkontakt och en fast vårdkontakt för att känna trygghet och få den vård och omsorg som behövs. Inriktningen är en mer nära vård. Centralt i den nära vården är ett personcentrerat arbetssätt med utgångspunkt i den enskildes behov, förväntningar och förutsättningar. Arbetet med att ta fram en gemensam målbild för god och nära vård i Kalmar län pågår, med planerat färdigställande sommaren 2022.

Den av regeringen tillsatta Coronakommissionen har, i det första av två delbetänkanden, identifierat behov av ökad medicinsk kompetens i äldreomsorgen. Kommissionen gör även bedömningen att kommunerna måste bli bättre kravställare gentemot regionerna gällande tillgång till läkare i äldreomsorgen och regionerna måste bli bättre på att fullgöra sina skyldigheter (SoU 2020:80). Kommissionens slutbetänkande publiceras den 25 februari 2022.

Utöver det, har en särskild utredare utsetts av regeringen med uppdraget att föreslå en äldreomsorgslag. I uppdraget ingår att förtydliga äldreomsorgens innehåll och överväga samt vid behov lämna förslag på hur tillgången till medicinsk kompetens i kommunerna kan stärkas (dir. 2020:142). Uppdraget ska redovisas senast den 30 juni 2022.

Under tiden som omställningsarbete och utredningar pågår

Ett hinder för ett pilotprojekt med en omsorgsläkare är den lagstadgade valmöjligheten gällande fast läkarkontakt. En omsorgstagare som bor i ordinärt boende, och som har valt en fast läkarkontakt inom primärvården, ska vid inflyttning i ett av kommunens vård- och omsorgsboenden kunna erbjudas möjlighet att behålla vald fast läkarkontakt. För att uppnå en jämn vårdkvalitet, bör omsorgsläkaren även kunna ersättas av en läkare med likvärdig kompetens vid sjukdom, semester eller annan frånvaro.

Med hänvisning till lagstiftning och positiva resultat av undersökningar om läkarmedverkan, kommer Region Kalmar län att besvara en motion om införande av omsorgsläkare. Regionen kommer att påbörja en utredning för att säkra och stärka läkarmedverkan och har även bjudit in länets kommuner till en dialog om översyn av hemsjukvårdsavtalet. Kommunförbundet har avsatt resurser för en sådan dialog.

Enligt lagen om samverkan (2019:979) vid utskrivning från hälso- och sjukvård ska region och kommun i samverkan upprätta en samordnad individuell plan (SIP) närhelst den enskilde har behov av insatser från både socialtjänsten och hälso- och sjukvården. I planen ska det bland annat framgå vilka insatser som behövs och vilka insatser som respektive huvudman svarar för.

En åtgärd för att öka kvaliteten i samordnade individuella planer (SIP) vore att däri tydliggöra omfattningen av och formerna för läkarinsatser. Vid behov av geriatrisk specialistkompetens för bedömning av omsorgstagare, finns sådan kompetens att tillgå via det geriatriska rådgivningsteamet, som utgör stöd för primärvården i Kalmar län.

I väntan på utfallet av pågående omställningsarbete och utredningar samt med hänvisning till gällande lagstiftning, länsgemensamt avtal för läkarmedverkan, samt ovanstående yttrande, får motionen anses vara besvarad.

Linda Forsman
Hälso- och sjukvårdsstrateg

Mattias Ask
Förvaltningschef

Bilagor

Motion från Måns Linge (M), Annica Portland Bengtsson om Pilotprojekt med omsorgsläkare

Motion till kommunfullmäktige

Pilotprojekt med omsorgsläkare

En gammal människa har ofta annorlunda och fler symtom än yngre. En dement person kan uppvisa ett helt annat beteende än vad man förväntar sig i olika situationer. Ibland kan det behövas läkemedel som i andra sammanhang är direkt olämpliga. Olika medicinska bedömningar kan behövas, beroende på vad det är för person man har framför sig. Detta är svåra bedömningar, som kräver kännedom och specialkunskaper och som man behöver samråda om.

Sjukvård för äldre personer bör alltid handläggas av läkare tillsammans med sjuksköterska. Det är alldeles för tungt och för stort ansvar för sjuksköterska att vara själv i dessa situationer. Det räcker inte med telefonkontakt eller kortare besök med läkare för fullgod medicinsk bedömning, vilket sker mellan besöken. Detta har också visat sig vara otillräckligt, inte minst under den nuvarande pandemin. Vi vill istället se en läkare som kan vara tillgänglig och träffa dessa komplicerade patienter oftare för att kunna göra adekvata medicinska bedömningar.

För att förbättra medicinska bedömningar och behandlingar inom Kalmars omsorg och för att undvika att lämna så mycket ansvar till sjuksköterskor vill vi se en läkare som enbart jobbar med våra äldre och inte har några andra patienter. Vi föreslår att omsorgsförvaltningen tillsammans med Region Kalmar län arbetar fram ett pilotprojekt där en läkare som är specialist i allmänmedicin och/eller geriatrik enbart jobbar med äldre på ett eller flera av våra omsorgsboenden. Hur många äldre det är rimligt att en läkare själv kan hantera, placering och liknande frågor ser vi borde kunna lösas i samråd mellan regionen och omsorgsförvaltningen.

Vi ser många fördelar på förhand med ett upplägg likt det vi vill testa. Med en ökad läkarnärvaro i omsorgen och som dessutom har mer tid till att fördjupa sig i våra äldres situation kommer läkaren ha bättre kännedom om våra omsorgstagares åkommor och mediciner. Detta skulle vara ett snabbare sätt att kunna öka den medicinska kvaliteten och minska belastningen för våra sjuksköterskor istället för att invänta en framtida eventuell ändring av Hälso- och sjukvårdslagen som tillåter kommunalt anställda läkare.

Med anledning av ovanstående föreslår vi kommunfullmäktige besluta:

att omsorgsförvaltningen får i uppdrag att arbeta fram ett pilotprojekt tillsammans med regionen där en läkare enbart jobbar med förvaltningens omsorgstagare.

Annica Portland Bengtsson (M)

Måns Linge (M)